

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Lantmäteriverket

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om Lantmäteriverket (RP 89/2018 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Pentti Lähteenoja, jord- och skogsbruksministeriet
- regeringssekreterare Timo-Ville Nieminen, jord- och skogsbruksministeriet
- lantmäteriråd Markku Markkula, Lantmäteriverket
- utvecklingschef Matti Holopainen, Finlands Kommunförbund
- jurist Simo Takalammi, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- justitieministeriet
- jord- och skogsbruksministeriet
- dataombudsmannens byrå
- Landsbygdsverket
- Livsmedelssäkerhetsverket.

Inget yttrande av

- Finlands Fastighetsförbund rf
- Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det stiftas en lag om Lantmäteriverket. Samtidigt upphävs den gällande lagen om Lantmäteriverket. I propositionen föreslås vissa ändringar i regleringen på lagnivå när det gäller Lantmäteriverkets ansvarsområde, uppgifter, organisation och övriga verksamhet. Syftet är att förenkla bestämmelserna om Lantmäteriverket. Mer generellt är målet att främja den funktionella effektiviteten i verksamheten och skötseln av uppgifterna inom Lantmäteriverket, som hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde. Bland annat kommer bestämmelser om Lantmäteriverkets nätverk av servicepunkter inte längre att utfärdas genom förordning av jord-

Betänkande JsUB 13/2018 rd

och skogsbruksministeriet, utan behörigheten att fatta beslut om detta överförs till Lantmäteriverkets operativa ledning.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Regeringen föreslår att den gällande lagen om Lantmäteriverket upphävs och att det stiftas en ny lag. Den nya lagen föreslås få vissa ändringar i regleringen på lagnivå när det gäller Lantmäteriverkets ansvarsområde, uppgifter, organisation och övriga verksamhet. Utskottet noterar att Lantmäteriverkets lagstadgade uppgifter förblir oförändrade, med undantag för de informationsförvaltningsuppgifter som överförs från Lantmäteriverket till det nya ämbetsverk som ska bildas av Livsmedelssäkerhetsverket och Landsbygdsverket genom en separat lag (371/2018).

Utskottet välkomnar målsättningen att förenkla regleringen om Lantmäteriverket och främja den funktionella effektiviteten i verksamheten och skötseln av uppgifterna inom Lantmäteriverket. Lantmäteriverket bör i fråga om uppgifter och ansvarsfördelning utgöra en tydlig helhet, och verksamheten bör vara kostnadseffektiv och ge samhället mervärde. Det är också synnerligen angeläget att gynna en utveckling där lantmäteriverksamheten och den geografiska informationen och dess aktörers perspektiv i allt högre grad intar en ställning som utgångspunkt för myndighetsarbetet samt att förbättra förutsättningarna för digitalisering inom sektorn och att bidra till att förnya arbetssätten och verksamhetskulturen genom att utveckla ny teknik.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande ändringar.

DETALJMOTIVERING

3 §. Lantmäteriverkets organisation och ledning. I den gällande lagen om Lantmäteriverket (900/2013) finns en separat bemyndigandebestämmelse (3 § 3 mom.), enligt vilken bestämmelser om Lantmäteriverkets servicepunkter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. I propositionen föreslås det att detta förfarande slopas och att befogenheten att besluta om servicepunkter överförs till Lantmäteriverket självt. Med tanke på att den regionala tillgången till Lantmäteriverkets tjänster också i fortsättningen är av stor betydelse, föreslår utskottet att en bestämmelse om jord- och skogsbruksministeriets rätt att utfärda bestämmelser om servicepunkterna tas in i ett nytt 3 § 3 mom. med samma innehåll som i den gällande lagen.

5 §. Beslutanderätt. I 2 mom. konstateras det att ärenden avgörs efter föredragning, om inte något annat föreskrivs. Eftersom avvikelser från förfarandet med föredragning enligt uppgift huvudsakligen sker med stöd av en bestämmelse i arbetsordningen, föreslår utskottet att termen "bestäms" fogas till momentet vid sidan av termen "föreskrivs".

7 §. Avgifter för prestationer. I 1 mom. finns en hänvisning till lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992). Eftersom lagen om grunderna för avgifter till staten är en allmän lag som

Betänkande JsUB 13/2018 rd

tillämpas på grundval av dess egen bestämmelse om tillämpningsområde, det vill säga utan en informativ hänvisning i lagen om Lantmäteriverket, föreslår utskottet att momentet stryks.

8 §. Förande av talan. Enligt paragrafen för Lantmäteriverkets centralförvaltning talan på statens vägnar i ärenden som gäller Lantmäteriverket. Lantmäteriverkets centralförvaltning är dock ingen självständig myndighet som kan föra talan på Lantmäteriverkets vägnar. Det är till denna del fråga om den interna organiseringen av Lantmäteriverkets verksamhet. Utskottet föreslår därför att omnämnandet av centralförvaltningen stryks i paragrafen.

9 §. Behandling av förvaltningsklagan och skadeståndsärende. Paragrafens 3 mom. har beröringspunkter med bestämmelser i EU:s allmänna dataskyddsförordning, förordningens företräde i förhållande till den nationella lagstiftningen och utnyttjandet av ett eventuellt nationellt handlingsutrymme. Utskottet föreslår att momentet stryks, eftersom bestämmelsen i sig endast är avsedd att vara informativ, och en strykning av den i praktiken inte ändrar de rättsverkningar som kan nås genom den föreslagna lagstiftningen.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 89/2018 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

Lag

om Lantmäteriverket

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Ansvarsområde

Lantmäteriverkets ansvarsområde omfattar verksamhet med anknytning till register som behövs för att trygga fastighetsägende, besittning av fastigheter och andra registerenheter, kreditgivningssystemet och positionering. Till ansvarsområdet hör även främjande av den geografiska informationens interoperabilitet och användning samt forskning på geodataområdet och inom fastighetssektorn.

Lantmäteriverket finns inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde och har hela landet som sitt verksamhetsområde.

Betänkande JsUB 13/2018 rd

2 §

Uppgifter

Lantmäteriverket ska inom sitt ansvarsområde

- 1) sörja för fastighetsbildnings- och ägoregleringsverksamheten,
- 2) bedriva vetenskaplig forskning och utveckling,
- 3) sörja för grunden för positionering och för produktionen av grundläggande geografisk information samt producera sakkunnigtjänster för samhället,
- 4) sörja för att behövliga register förs,
- 5) sörja för den allmänna utvecklingen inom sitt fackområde och delta i det internationella samarbetet,
- 6) sköta de övriga uppgifter som verket har enligt vad som särskilt föreskrivs eller jord- och skogsbruksministeriet bestämmer.

3 §

Lantmäteriverkets organisation och ledning

Lantmäteriverkets organisation består av en centralförvaltning och av riksomfattande, resultatansvariga verksamhetsenheter som är underställda centralförvaltningen samt av funktioner som omfattar hela verket. Centralförvaltningens förvaltningsort är Helsingfors. ~~På Åland finns en egen servicepunkt.~~

Lantmäteriverket leds av en generaldirektör med stöd från centralförvaltningen. Generaldirektören ansvarar för verksamhetens resultat och effektivitet.

Bestämmelser om Lantmäteriverkets servicepunkter utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. På Åland finns en egen servicepunkt. (Nytt)

4 §

Utnämning av generaldirektören

Generaldirektören utnämns av statsrådet.

5 §

Beslutanderätt

Generaldirektören avgör de ärenden som hör till Lantmäteriverket, om inte något annat föreskrivs. Beslutanderätt som generaldirektören har får i arbetsordningen lämnas över till en annan tjänsteman. Generaldirektören får i enskilda fall överta avgörandet av ett ärende som annars enligt arbetsordningen skulle avgöras av en underlydande tjänsteman.

Ärenden avgörs efter föredragning, om inte något annat föreskrivs eller bestäms.

Betänkande JsUB 13/2018 rd

6 §

Ingående av avtal och genomförande av utredningar

Lantmäteriverket får ingå avtal om skötsel av sådana uppgifter som ingår i verkets ansvarsområde och om genomförande av forskningsprogram. Lantmäteriverket kan göra utredningar och undersökningar med anknytning till verkets ansvarsområde samt tillhandahålla andra sakkunnigtjänster mot avgift.

Lantmäteriverket kan med stöd av ett avtal som ingåtts med en kommun sköta uppgifter som det föreskrivits eller bestämts att kommunens fastighetsingenjör kan sköta.

7 §

Avgifter för prestationer

~~På avgifterna för Lantmäteriverkets prestationer tillämpas lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992), om inte annat föreskrivs någon annanstans.~~

När avgifterna för geografiska datamängder, publikationer och andra motsvarande prestationer som är ämnade för allmänt bruk bestäms kan kostnaderna för materialanskaffningen delvis eller helt lämnas obeaktade. Det är även möjligt att avstå från att ta ut en avgift.

8 §

Förande av talan

Lantmäteriverket kårar och svarar på statens vägnar samt bevakar hos domstol och myndigheter statens rätt och fördel i alla ärenden som gäller Lantmäteriverket.

9 §

Behandling av förvaltningsklagan ~~och skadeståndsärende~~

Förvaltningsklagan som har anförts över Lantmäteriverkets eller dess anställdas verksamhet avgörs av generaldirektören efter föredragning.

En förvaltningsklagan som anförts över generaldirektörens eller dennes ställföreträdarens verksamhet avgörs av jord- och skogsbruksministeriet.

~~Lantmäteriverket ska meddela ett skriftligt beslut i ett skadeståndsärende som gäller en skada som uppkommit i samband med en lantmäteriförrättning eller på grund av fel eller brister i ett register som förs av Lantmäteriverket. Beslutet får inte överklagas genom besvär, utan den som är missnöjd med beslutet kan väcka talan mot Lantmäteriverket i tingsrätten.~~

Betänkande JsUB 13/2018 rd

10 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Närmare bestämmelser om Lantmäteriverkets ledning, uppgifter och beslutsfattande samt generaldirektörens uppgifter, beslutanderätt och ställföreträdare utfärdas genom förordning av statsrådet. Genom förordning av statsrådet utfärdas även bestämmelser om Lantmäteriverkets personal och titlar.

I arbetsordningen meddelas närmare föreskrifter om hur Lantmäteriverkets funktioner och uppgifter ska ordnas samt om verkets verksamhetsställen, servicepunkter och beslutanderätt. Lantmäteriverkets arbetsordning fastställs av generaldirektören och publiceras i Finlands författningssamling.

11 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om Lantmäteriverket (900/2013).

Vad som någon annanstans i lagstiftningen föreskrivs om lantmåteribyråer gäller efter ikraftträdandet av denna lag Lantmäteriverket.

Helsingfors 23.10.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Anne Kalmari cent
vice ordförande Kari Kulmala blå
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Teuvo Hakkarainen saf
medlem Hanna Halmeenpää gröna
medlem Lasse Hautala cent
medlem Susanna Koski saml
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Mats Nylund sv
medlem Juha Pylväs cent
medlem Arto Satonen saml
medlem Tytti Tuppurainen sd
medlem Harry Wallin sd
medlem Eerikki Viljanen cent
medlem Peter Östman kd.

Betänkande JsUB 13/2018 rd

Sekreterare var

utskottsråd Carl Selenius.